

ЗАКОН ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

(Објавено во Сл. Весник на РМ, бр.84 од 11.07.2008 година)

Содржина

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ	2
II. КОНЦЕСИЈА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА	5
III. УПРАВУВАЊЕ СО ЈАВНИТЕ ПАТИШТА	6
IV. ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ, ИЗГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА	10
V. ОДРЖУВАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА.....	13
VI. ЗАШТИТА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА.....	14
VII. ФИНАНСИРАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА.....	20
VIII. НАДЗОР	24
IX. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ	27
X. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ	30

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на управувањето, планирањето, изградбата, реконструкцијата, одржувањето, заштитата, финансирањето, основање на Агенција за државни патишта и надзорот на јавните патишта.

Член 2

Одредбите од овој закон не се однесуваат на патишта во приватна сопственост на физички и правни лица, шумски и земјоделски патишта и некатегоризирани патишта.

Член 3

(1) Јавните патишта се добра во општа употреба и се користат под услови и на начин утврдени со овој закон.

(2) Функција на јавните патишта е обезбедување на безбеден и непречен превоз на стока и патници во патниот сообраќај.

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Пат“ е сообраќаен објект на кој се врши сообраќај;
2. „Јавен пат“ е пат кој е определен како јавен пат и може да биде државен или општински;
3. „Државен пат“ е јавен пат категоризиран како автопат, експресен пат, магистрален и регионален пат од прва и втора категорија;
4. „Автопат“ е јавен пат специјално проектиран и изграден за сообраќај на моторни возила, означен со пропишан сообраќаен знак, со физички раздвоени коловози по насоки, кој има најмалку две сообраќајни ленти и по една лента за принудно застанување во секоја насока, со раскрсници вон ниво, без вкрстување со друг пат, железничка пруга или со пешачка патека, на кој сообраќајот може да се вклучи, односно исклучи само на одредени места и посебно изградени приклучоци на јавните патишта на соодветна коловозна лента на автопат и кој е заштитен од пристап надвор од овие површини и има места за одмор на патници и сервиси за возила;
5. „Експресен пат“ е јавен пат кој е специјално изграден и наменет исклучиво за сообраќај на моторни возила, означен со пропишан сообраќаен знак, со најмалку по една лента за секоја насока и лента за застанување, на кој сообраќајот може да се вклучи, односно исклучи само на одредени и посебно изградени приклучоци и кој е заштитен од пристап надвор од овие површини;
6. „Меѓународен пат“ е јавен пат кој со меѓународен договор или спогодба што ги ратификувала Република Македонија е распореден во мрежата на меѓународни патишта;
7. „Магистрален пат“ е јавен пат кој поврзува поважни региони на државата и кој се надоврзува на соодветните патишта на соседните држави;
8. „Регионален пат од прва категорија“ е јавен пат кој поврзува подрачја на две или

- повеќе општини во државата и е од посебно значење за државата;
9. „Регионален пат од втора категорија“ е јавен пат со функција на општински пат, а кој поради значењето за државата е категоризиран како државен пат;
 10. „Општински пат“ е јавен пат кој поврзува населени места на општината и е од значење за сообраќајот во општината;
 11. „Земјен пат“ е пат без изградена коловозна конструкција;
 12. „Макадамски пат“ е пат со изградена коловозна конструкција без асфалтирана или бетонирана засторна површина;
 13. „Коловоз“ е дел од површината на патот наменет првенствено за сообраќај на моторни возила, кој е составен од една или повеќе сообраќајни ленти;
 14. „Труп на пат“ е конструктивен елемент што го сочинуваат горниот и долниот строј на патот, вклучувајќи го и земјиштето на кое е изграден;
 15. „Патен појас“ е просторот од двете страни на трупот на патот кој се протега најмалку еден метар сметано од крајниот раб на напречниот пресек на патот;
 16. „Воздушен простор“ е заштитен простор од минимум седум метри над највисоката точка на коловозот или на патниот објект, а кој се протега над целата воздушна заштитена зона;
 17. „Заштитен појас“ е патниот појас и додатен појас во кој не можат да се градат објекти;
 18. „Непречен пресек на пат“ е нормален пресек на подолжната оска на патот во кој се вклучени коловозот, банкини, разделен појас, косини, риголи, одводни канали, патна опрема и објекти за заштита на животната средина;
 19. „Крстосница“ е површина на која се вкрстосуваат или соединуваат два или повеќе јавни патишта;
 20. „Улица“ е сообраќајница во населено место наменета за сообраќај на возила која може да биде сочинета од коловоз, тротоари, велосипедски патеки и разделни острови;
 21. „Јавно паркиралиште“ е посебно уреден и обележан простор наменет за паркирање на определен вид возила. Јавните паркиралишта можат да бидат надвор од површините опфатени со патиштата и улиците или на самите патишта и улици;
 22. „Магистрална улица“ е сообраќајница во населено место која поминува низ поголемиот дел од населеното место и се поврзува со магистрален или регионален пат;
 23. „Собирна улица“ е сообраќајница во населено место која го собира сообраќајот од сервисни, станбени и локални улици и се поврзува со магистрална улица или општински пат;
 24. „Сервисна улица“ е сообраќајница во населено место која ги поврзува собирните улици со станбените и локалните улици;
 25. „Станбена улица“ е сообраќајница во населено место која ги поврзува станбените и деловните објекти со собирната и сервисната улица;
 26. „Патарина“ е наплата на одреден надоместок за возило кое поминува растојание меѓу две точки на патната инфраструктура во зависност од поминатото растојание и видот на возилото;
 27. „Надоместок за употреба на пат (патна такса)“ е наплата на одреден износ кој на соодветно возило му дава право за одреден период да ја користи патната инфраструктура;
 28. „Објекти на јавен пат“ се мостови, подвозници, надвозници, пропусти, тунели,

галерии, потпорни конструкции, подземни и надземни премини, објекти за наплата на патарина и слично и

29. „Приклучен пат“ е дел од јавниот пат со кој јавниот пат се надоврзува до објектите на тој пат.

Член 5

Планирањето, изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на јавните патишта се работи од јавен интерес.

Член 6

(1) Мрежата на јавните патишта ја сочинуваат државните патишта (автопатишта, експресните патишта, магистралните и регионалните патишта од прва и втора категорија) и општинските патишта и улиците во градовите и другите населени места.

(2) Која улица во населено место ќе се смета за дел од државен пат со нејзиниот почеток и крај, по предлог на општината, односно градот Скопје, определува Министерството за транспорт и врски.

(3) Критериумите за определување на улиците во населените места кои ќе се сметаат за дел од државен пат, како и нивното одржување ги пропишува министерот за транспорт и врски.

Член 7

Јавниот пат го сочинуваат:

- долниот и горниот строј на патот,
- објекти на патот,
- тротоари, пешачки и велосипедски патеки,
- уреди за одводнување,
- патниот појас,
- воздушниот простор,
- приклучните патишта на јавниот пат во ширина на патниот појас од јавниот пат,
- сообраќајни знаци и сигнализација,
- опремата на патот,
- друга опрема и уреди за осветлување на јавниот пат, заштита на околината, броење и следење на сообраќајните токови и слично,
- површини на кои се изградени патарски куќи, наплатни станици и други објекти за потребите на одржување на патот, како и пешачки и разделни острови и зеленило и
- сообраќајни површини надвор од коловозот како што се места за одмор, паркиралишта и автобуски постојки.

Член 8

На планирањето, изградбата, реконструкцијата и инвестиционото одржување на јавните патишта и улици се применуваат прописите за градење и за просторно и урбанистичко планирање.

Член 9

(1) Мерила за категоризирање на јавните патишта, нивните ознаки и методологијата за утврдување на вредноста на јавните патишта и амортизација за истите донесува Владата на Република Македонија.

(2) Категоризација и прекатегоризација на државните патишта согласно со мерилата од ставот (1) на овој член врши Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за транспорт и врски.

(3) Категоризација на јавните патишта на општински патишта и улиците во населените места согласно со мерилата од ставот (1) на овој член врши советот на општината, односно Советот на градот Скопје.

(4) Секој јавен пат задолжително се обележува со посебна ознака која ја означува категоријата и бројот на патот.

(5) Државните патишта покрај ознаката која ја означува категоријата и бројот на патот можат да имаат и име.

(6) Името на државните патишта го определува Владата на Република Македонија кое може да биде со географско, етнографско и историско обележје, име на истакната личност од областа на историјата, науката и културата, како и име на значаен настан или датум за Републиката.

Член 10

(1) Дел од јавен пат, којшто го изгубил својството на државен пат, преминува во надлежност на општината или градот Скопје, во рок од три месеца од денот на донесувањето на актот за прекатегоризација во општински пат.

(2) Општински пат или дел од општински пат, кој добил својство на државен пат, преминува во надлежност на Агенцијата за државни патишта во рок од три месеца од денот на донесувањето на актот за прекатегоризација .

(3) Со актот од ставовите (1) и (2) на овој член се уредува начинот на примопредавањето на патот.

II. КОНЦЕСИЈА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 11

(1) Концесија на јавен пат и други видови на јавно приватно партнерство може да се даде за изградба, реконструкција, одржување, наплата на патарина или користење на државен пат, на дел од државен пат, објекти на државен пат или на дел од патниот појас на државен пат, на начин и под услови утврдени со закон.

(2) Концесија на јавен пат и другите видови на јавно приватно партнерство може да се даде за изградба, реконструкција, одржување или користење на општински пат, на дел од општински пат, објекти на општински пат или на дел од патниот појас на општински пат, на начин и под услови утврдени со закон.

Член 12

(1) Одлука за давање на концесија и други видови на јавно приватно партнерство од членот 11 став (1) на овој закон донесува Владата на Република Македонија на предлог на Агенцијата за државни патишта.

(2) Одлука за давање на концесија и други видови на јавно приватно партнерство од членот 11 став (2) на овој закон донесува советот на општината, односно Советот на градот Скопје.

III. УПРАВУВАЊЕ СО ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 13

(1) Стратегијата за развој и одржување на државните патишта со која се утврдуваат целите и основните задачи за развој и одржување на државните патишта за најмалку десет години ја донесува Собранието на Република Македонија на предлог на Владата на Република Македонија.

(2) Стратегијата од ставот (1) на овој член може да се промени или дополни заради променетите односи или услови во Република Македонија или доколку од патната инфраструктура на соседните држави произлегува поинаков развој на државните патишта.

(3) Спроведувањето на стратегијата од ставот (1) на овој член е во надлежност на Министерството за транспорт и врски.

Член 14

(1) За вршење на работите кои се однесуваат на управувањето, изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на државните патишта се основа Агенцијата за државни патишта (во натамошниот текст: Агенцијата).

(2) Агенцијата е правно лице со јавни овластувања утврдени со овој закон, со сметка во рамките на трезорската сметка и се запишува во Централниот регистар на Република Македонија.

(3) За извршување на работите од ставот (1) на овој член Агенцијата изготвува петгодишна програма со која се определува развојот и одржувањето на државните патишта, која е во согласност со стратегијата од членот 13 став (1) на овој закон.

(4) За спроведување на целите и задачите од петгодишната програма, Агенцијата изготвува годишна програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на

државните патишта во која подетално се утврдуваат работите и изворите на средства за нејзина реализација.

(5) Програмите од ставовите (3) и (4) на овој член ги донесува Владата на Република Македонија на предлог на Агенцијата.

(6) Агенцијата за својата работа одговара пред Владата на Република Македонија за што доставува на усвојување годишен извештај за своето работење за претходната година, најдоцна до март во тековната година.

(7) Надзор над законитоста на работењето на Агенцијата врши Министерството за транспорт и врски кое може да запре од извршување општ акт на Агенцијата, ако истиот не е во согласност со овој закон или со Уставот на Република Македонија, до донесување на одлука на Уставниот суд на Република Македонија.

(8) Работите на изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на општинските патишта ги вршат општините, односно градот Скопје.

Член 15

(1) Агенцијата е надлежна за:

- 1) управување со државните патишта;
- 2) предлагање и имплементирање на петгодишните и годишните програми кои ги донесува Владата на Република Македонија;
- 3) постојано следење и контролирање на состојбите на државните патишта;
- 4) преземање мерки за рационално користење на средствата наменети за државните патишта;
- 5) вршење инвеститорски работи од областа на државните патишта;
- 6) наплата и предлагање на висината на надоместоците за користење на јавните патишта утврдени со овој закон;
- 7) задолжувања кај домашни и странски финансиски институции;
- 8) организирање на изработка на студии и проекти за изградба, реконструкција, одржување, заштита и наплата на патарина со право истите да ги отстапува на физички и правни лица во согласност со Законот за јавните набавки;
- 9) давање на вршење на работите за изградба, реконструкција и одржување на државните патишта на правни лица во согласност со Законот за јавните набавки;
- 10) организирање на работите за заштита и наплата на патарина за државните патишта со право да ги даде на извршување на правни лица во согласност со Законот за јавните набавки;
- 11) предлагање за давање на концесија и други видови на јавно – приватно партнерство;
- 12) предлагање нормативи за проектирање, изградба, реконструкција, одржување и заштита на јавните патишта;
- 13) издавање дозволи и мислења согласно со овој закон;
- 14) организирање и извршување на финансиски и технички надзор над активностите на државните патишта;
- 15) организирање на активности поврзани со вршење на броење на сообраќај, заштита

на државните патишта, катастар на државните патишта и формирање на неопходни бази на податоци;

16) применување и користење на систем за управување со одржувањето на коловозите (PMS) и систем на управување со одржувањето на мостовите (BMS);

17) донесување општи акти на Агенцијата;

18) изготвување и извршување на годишна програма;

19) подготвува предлог на буџетско барање за наредната фискална година до Министерството за финансии;

20) организирање на информативни услуги за јавноста за состојбата на патиштата и условите за сообраќајот;

21) вршење временна забрана на сообраќај на определена категорија на возила или на определен патен правец и утврдување на режимот на сообраќајот во соработка со Министерството за внатрешни работи во случај на отежнати услови на сообраќајот или при вонредни настани на државните патишта;

22) активности во врска со спроведувањето на експропријација на недвижности и

23) извршување на други работи предвидени со овој закон.

(2) Работите од ставот (1) на овој член за општинските патишта ги врши и организира општината, односно градот Скопје во согласност со одредбите од овој закон.

Член 16

Органи на Агенцијата се Управниот одбор и директорот.

Член 17

(1) Управниот одбор на Агенцијата е составен од пет члена и тоа по еден член предложен од министерот за транспорт и врски, министерот за финансии, министерот за внатрешни работи, министерот за локална самоуправа и министерот за економија од редот на раководните државни службеници, кои ги именува и разрешува Владата на Република Македонија. Со работата на Управниот одбор раководи претседател.

(2) Членовите на Управниот одбор се именуваат за време од пет години.

(3) Членовите на Управниот одбор од своите редови избираат претседател за време од пет години, на првата седница.

Член 18

Член на Управниот одбор на Агенцијата се разрешува пред истекот на времето за кое е именуван:

- на негово барање,
- ако отсуствува од седниците на Управниот одбор неоправдано најмалку двапати годишно,
- ако се утврди дека има лично или по која било основа интереси кои можат да имаат влијание на неговата независност и непристрасност и
- поради нестручно, непрофесионално и несовесно извршување на функцијата

претседател или член на Управниот одбор во делот на материјалното и финансиското работење, констатирано во извештај од ревизор.

Член 19

Управниот одбор на Агенцијата ги има следниве надлежности:

- 1) донесува статут и други општи акти на Агенцијата;
- 2) донесува план и програма за работа на Агенцијата;
- 3) донесува акт за организација и работа и акт за систематизација на работните места во Агенцијата;
- 4) утврдува предлог на буџетско барање до Министерството за финансии;
- 5) предлага петгодишна и годишна програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на државните патишта;
- 6) усвојува годишен извештај за работата на Агенцијата и завршна сметка на Агенцијата;
- 7) одлучува за користење на средствата за изградба, реконструкција, одржување и заштита на државните патишта согласно со годишната програма од член 14 став 4 на овој закон;
- 8) одлучува за организирање финансиска надворешна ревизија најмалку еднаш годишно;
- 9) разгледува и одлучува по прашања во врска со состојбите за изградба, реконструкција, одржување и заштита на државните патишта и
- 10) одлучува и за други работи утврдени со овој закон и Статутот на Агенцијата.

Член 20

(1) Со Агенцијата раководи директор. За директор може да биде именувано лице кое има завршено најмалку високо образование, со најмалку три години работно искуство и активно познавање на англиски јазик.

(2) Директорот на Агенцијата го именува и разрешува Владата на Република Македонија по предлог на министерот за транспорт и врски, за период од пет години.

(3) Директорот ги врши следниве работи:

- ја претставува и застапува Агенцијата,
- ја организира работата и раководи со стручните служби на Агенцијата,
- ги извршува одлуките на управниот одбор,
- се грижи за законито работење на Агенцијата,
- ги организира деловните активности на Агенцијата,
- изготвува и ги предлага на Управниот одбор општите и другите акти што ги донесува Управниот одбор,
- донесува поединечни акти за вработените од областа на работните односи,
- доставува извештај за својата работа секоја година до Владата на Република Македонија и
- одлучува и за други прашања утврдени со овој закон и Статутот на Агенцијата.

(4) Директорот е должен во извештајот од ставот (3) алинеја 8 на овој член особено да достави податоци за видот и обемот на работите извршени при вршењето на работите на Агенцијата. Ако од извештајот за работа се утврдат недостатоци и/или загуби во финансиското работење на Агенцијата директорот е должен истите да ги отстрани во наредните шест месеца.

Член 21

Директорот на Агенцијата се разрешува пред истекот на мандатот во следниве случаи:

- на негово барање,
- ако не работи и постапува според закон, Статутот и актите на Агенцијата или неоправдано не ги спроведува одлуките на Управниот одбор или постапува спротивно со нив,
- ако со својата несовесна и неправилна работа предизвика нарушување во вршењето на работите во Агенцијата и причини штета,
- ако ги занемарува или не ги извршува обврските и со тоа ќе настане нарушување во вршењето на работите од надлежност на Агенцијата,
- ако не достави годишен извештај за своето работење и
- ако по истекот на рокот определен во членот 20 став (4) од овој закон не ги отстрани недостатоците и/или во тој рок повторно има недостатоци и/или загуби во финансиското работење.

Член 22

(1) Агенцијата има статут.

(2) Со Статутот на Агенцијата особено се уредува:

- организацијата и начинот на работењето на Агенцијата,
- правата, обврските и одговорностите на Агенцијата,
- претставувањето и застапувањето на Агенцијата,
- постапката за донесување на општи акти и
- други прашања од значење за работењето на Агенцијата.

(3) Согласно со Статутот на Агенцијата дава Владата на Република Македонија по претходно мислење на Министерството за транспорт и врски.

Член 23

Агенцијата се финансира од сопствени приходи остварени од надоместоци утврдени со овој закон и од средства од Буџетот на Република Македонија.

IV. ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ, ИЗГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 24

(1) Приоритетите во изградбата и реконструкцијата на државните патишта се определуваат во согласност со Стратегијата за развој и одржување на државните патишта и врз основа на физибилити студии.

(2) Физибилити студија е основен документ за избор на оптимално техничко и економско решение на варијантата на проектот.

Член 25

(1) Јавните патишта се проектираат, градат и реконструираат согласно со својата намена, овозможувајќи безбеден и непречен сообраќај и заштита на животната средина, а во согласност со овој закон и прописите за проектирање и градење.

(2) Техничките елементи за изградба, реконструкција и одржување на јавните патишта и на објектите на патот ги пропишува министерот за транспорт и врски на предлог на Агенцијата.

Член 26

(1) Под изградба на јавен пат, во смисла на овој закон, се подразбира изградба на патна инфраструктура на претежно нова траса.

(2) Под реконструкција на јавен пат, во смисла на овој закон, се подразбира изведување на работи на дел на постојниот пат со кој се менуваат неговите основни карактеристики, со цел да се зголеми нивото на услугата на патот.

(3) Одредбите од овој закон со кои се уредува изградбата на јавен пат се применуваат и на реконструкцијата на тој пат.

Член 27

(1) На мостовите, во тунелите, галериите и други објекти на јавен пат, ширината на коловозот не смее да биде помала од ширината на коловозот на јавниот пат.

(2) По исклучок од ставот 1 на овој член, поради состојбата на теренот и техничките можности на мостовите, галериите и други објекти на јавен пат ширината може да биде помала врз основа на дадена согласност од Агенцијата, но не помала од ширината на коловозот на јавен пат од пониска категорија.

(3) Автобуските стојалишта на јавен пат, надвор од населено место, на дел од државен пат во населено место и на магистралните улици треба да бидат надвор од коловозот.

Член 28

(1) Ако со изградбата на патот се предвидува и изградба на комунални, водостопански и други објекти, техничката документација мора да ги опфати и тие објекти и работи, кои ќе се изведуваат на, под и над површината на патот.

(2) Трошоците за изработка на техничката документација за изградба на објектите од ставот (1) на овој член ги сноси инвеститорот на комуналните, водостопанските и другите објекти.

Член 29

(1) Ако се гради или реконструира пат на постојна траса, сопственикот на инсталациите е должен на свој трошок да ги измести или да ги приспособи инсталациите на настанатите промени.

(2) Агенцијата, општината, односно градот Скопје се должни најмалку 60 дена пред започнување на работите од ставот (1) на овој член да ги известат сопствениците на инсталациите за почетокот на работите и да им овозможат увид во неопходната документацијата за патот.

Член 30

(1) Ако постоен јавен пат треба да се измести заради градење на друг објект (железничка линија, хидроенергетски постројки, рударски постројки и друго) делот од патот што се измествува треба да биде изграден со елементи што одговараат на категоријата на тој пат без оглед на состојбата во која се наоѓа.

(2) Трошоците за измествување на јавниот пат од ставот 1 на овој член ги сноси инвеститорот на новиот објект.

Член 31

(1) Во случај на вкрстување на јавен пат со друга инфраструктура, поради изградба или реконструкција на патот, трошоците за одржување на јавниот пат ги сноси инвеститорот на јавниот пат.

(2) Ако инфраструктурата од ставот (1) на овој член не се користи за јавен сообраќај управувањето и одржувањето ги врши сопственикот на веќе постојната инфраструктура врз основа на меѓусебен договор.

Член 32

Општината, односно градот Скопје може да побара дел од државен пат кој поминува во населено место да биде изграден со елементи со кои би настанале поголеми трошоци за градењето (поширок коловоз, тротоари, велосипедски патеки, места за паркирање и слично), при што зголемените трошоци ги сноси општината, односно градот Скопје.

Член 33

(1) По извршената изградба или реконструкција на јавен пат, на дел од јавен пат или објект на патот, се врши технички преглед согласно со Законот за градење, врз основа на кој се издава одобрение за употреба на патот.

(2) Агенцијата е должна да го објави предавањето на државен пат во сообраќај во најмалку два дневни весници што излегуваат на територијата на Републиката и во „Службен весник на Република Македонија“, а предавањето на општински пат во

сообраќај го објавува општината, односно градот Скопје во службен гласник на општината, односно градот Скопје по издавањето на одобрението за употреба на патот.

(3) Органот што го издал одобрението за градење, може да издаде одобрение за временна употреба за користење на дел од јавен пат што е во изградба или реконструкција и пред завршувањето на сите работи ако со технички преглед се констатира дека тој дел ги исполнува условите за безбедно одвивање на сообраќајот.

V. ОДРЖУВАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 34

(1) Работи на одржување на јавни патишта, во смисла на овој закон, се работите на редовно, зимско периодично и интервентно одржување.

(2) Работите од ставот (1) на овој член за државните патишта Агенцијата може со договор да ги отстапи на извршување на правни лица регистрирани за вршење на овие работи согласно со закон.

(3) Работите на одржување на општинските патишта и улици општината, односно градот Скопје може со договор да ги отстапи на извршување на правни лица регистрирани за вршење на овие работи согласно со закон.

Член 35

(1) Јавните патишта се одржуваат на начин со кој се обезбедува зачувување на употребната вредност на патот за траен, безбеден и непречен сообраќај, под услови определени со овој закон, техничките нормативи и стандарди и прописите за безбедноста на сообраќајот на патиштата.

(2) Мерките за одржување, начинот и роковите за нивното извршување на јавните патишта ги пропишува министерот за транспорт и врски.

Член 36

(1) Работи на редовно одржување се сите активности со кои патот континуирано се одржува во функционална состојба и безбедно одвивање на сообраќајот.

(2) Работи на зимско одржување се сите активности за обезбедување на сообраќајот во зимски услови.

(3) Работи на периодично одржување се сите активности кои повремено се преземаат за продолжување на животниот век на патната инфраструктура.

(4) Работи на интервентно одржување на патиштата се активности за отстранување на оштетувања настанати од непредвидени настани за обезбедување на непречен и безбеден сообраќај на патот.

(5) Видот на активностите за работите од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член и начинот на нивното извршување ги пропишува министерот за транспорт и врски.

Член 37

(1) На места на вкрстување на државен, односно општински пат со железничка пруга во ниво, одржувањето на колосекот, другите постројки и уреди што и служат на пругата, коловозот на патот на растојание од по три метра од осовината на колосекот од двете страни, сообраќајната сигнализација на пругата и патот, поставувањето и одржувањето на опремата и уредите што им служат на патот и пругата, како и обезбедување на прегледноста на патниот премин го врши правното лице овластено за управување и одржување на железничката инфраструктура. Одржувањето на другите делови од јавниот пат за државните патишта го врши правно лице на кое му е доверено извршувањето на работите на одржување на патиштата, а за општинските патишта и улици општината, односно градот Скопје.

(2) Трошоците за одржување на пругата и патот, постројките и уредите што им служат на пругата и патот подеднакво ги сносат правното лице за управување и одржување на железничката инфраструктура и правното лице на кое му е доверено извршувањето на работите на одржување на патиштата, а за општинските патишта и улици општината, односно градот Скопје.

Член 38

За штетата што ќе им биде причинета на корисниците на јавните патишта и улици поради пропуштање на навремено извршување на потребните работи и преземање на соодветни мерки за одржување на јавните патишта и улици одговара правното лице на кое врз основа на договор му се отстапени работите за одржување на јавните патишта и улици.

VI. ЗАШТИТА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 39

(1) Под заштита на јавен пат се подразбира преземање мерки потребни за спречување на недозволените дејствија во трупот на патот, патниот и заштитниот појас, поведување на прекршочна постапка и постапка за враќање на узурпирано земјиште, како и на контрола на вкупната тежина и оскиниот притисок на возилата.

(2) Работите на заштита на државните патишта се во надлежност на Агенцијата.

(3) Работите на заштита на општинските патишта се во надлежност на општината, односно градот Скопје.

(4) За недозволените активности од ставот (1) на овој член, зависно од категоријата на патот, се известува Државниот инспекторат за транспорт, односно овластениот инспектор за патишта на општината, односно градот Скопје.

(5) Извршителот на недозволените активности, по налог на инспекторот од ставот (4) на овој член, е должен веднаш да ги отстрани последиците од недозволените активности и местото да го врати во првобитна состојба.

(6) Ако последиците од недозволените активности од ставот (5) на овој член не се отстранат од извршителот, тие ќе бидат отстранети од Агенцијата, односно од надлежниот орган во општината, на сметка на извршителот на недозволената активност.

(7) Начинот и постапката за користење на земјиштето во заштитниот појас на јавните патишта го пропишува министерот за транспорт и врски.

Член 40

(1) Ширината на заштитниот појас на автопат во кој не можат да се градат објекти или изведуваат градежни работи кои не се во функција на патот изнесува 40 метра, на магистралните и регионалните патишта изнесува 20 метра, а на општинските патишта 10 метра.

(2) Ширината на заштитниот појас се смета од надворешниот раб на патниот појас за секоја страна на патот посебно.

(3) Одредбите од ставот (1) на овој член во поглед на ширината на заштитниот појас не се однесуваат на деловите од јавни патишта и улици во населените места.

(4) Телефонски, телеграфски и други кабловски водови, нисконапонски електрични водови, односно водови за напојување, канализација, водоводи, топоводи и други слични уреди можат да се поставуваат во заштитниот појас на патот по поднесено барање, под услови и на начин утврдени во согласноста издадена од Агенцијата, а за општинските патишта и улици во согласноста издадена од општината, односно градот Скопје.

(5) Агенцијата, односно општината или градот Скопје може да побара од управителот на инсталациите и уредите од ставот (4) на овој член да ги преуреди или премести кога тоа е потребно заради обновување или реконструкција на јавниот пат или заради спроведување на мерки за заштита на патот и безбедноста на сообраќајот.

(6) Трошоците за преуредување или преместување на инсталациите и уредите се на товар на управителот на инсталациите и уредите.

(7) Агенцијата, односно општината или Градот Скопје ќе го одбие барањето за издавање на согласноста од ставот (4) на овој член, ако со нивното поставување би се оштетил патот или биде загрознена безбедноста на сообраќајот, ако поставувањето битно влијае на одржувањето на патот или би била оневозможена неговата реконструкција.

Член 41

(1) Агенцијата во рамките на своите надлежности утврдени со овој закон издава дозволи за:

- поставување натписи и рекламни табли во заштитниот појас на државните патишта,
- поставување на инсталации во патниот и заштитниот појас,
- поставување заштитни огради покрај државните патишта,
- вонреден превоз и
- прекумерно користење на пат.

(2) Агенцијата за издадените дозволи од ставот (1) на овој член води евиденција.

(3) Против решението со кое се одбива барањето за издавање на дозволи од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управни работи во втор степен од областа на транспортот и врските, во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението.

(4) Дозвола за општинските патишта од ставот (1) на овој член издава градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје.

(5) Против решението со кое се одбива барањето за издавање на дозволи од ставот (4) на овој член може да се поднесе жалба до министерот за транспорт и врски во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението.

Член 42

(1) Возилата на моторен погон и запрежните возила што се движат на јавните патишта и нивните приклучни возила, освен возилата со гасеници, мора да имаат гумени тркала.

(2) Возила со гасеници можат да сообраќаат по јавните патишта со современ коловоз, само ако гасениците се снабдени со облоги со рамни површини или со други соодветни облоги.

(3) По исклучок на одредбите од ставот (2) на овој член, возилата со гасеници на единиците на Армијата на Република Македонија и возилата и машините кои се ангажирани во зимската служба за расчистување на снег можат да се движат на јавните патишта со современ коловоз иако гасениците не се снабдени со облоги со рамни површини или со други соодветни облоги.

(4) Трошоците за настанатата штета на патот од возилата на Армијата на Република Македонија паѓаат на товар на Армијата на Република Македонија.

Член 43

(1) Користење на државниот пат со возило кое празно или заедно со товарот ги надминува пропишаните услови во поглед на димензиите, вкупната тежина и оскиниот притисок, се врши врз основа на дозвола за вонреден превоз издадена од Агенцијата, а за општинските патишта со дозвола за вонреден превоз издадена од

градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје по претходна согласност на Министерство за внатрешни работи.

(2) Ако за вонредниот превоз е потребно да се преземат мерки за обезбедување, потпирање и зајакнување на објектите на патот и слично, трошоците во врска со преземањето на тие мерки ги поднесува превозникот.

(3) Во дозволата за вонреден превоз се одредуваат начинот и условите за извршување на превозот и трошоците за тој превоз.

(4) Превозникот ги сноси сите трошоците за настанатите оштетувања на патот и објектите на патот од вонредниот превоз.

Член 44

(1) Прекумерно користење на јавен пат или негов дел е времено или трајно користење на патот на повеќе од 50% од сите извршени превози на стока на патот, поради извршување на инвестициони работи или заради вршење на производни и услужни дејности (искористување на камења, руди или слично).

(2) Прекумерното користење на јавниот пат се утврдува врз основа на просечен годишен дневен сообраќај на товарни возила со носивост поголема од 10 тона, утврден со најмалку четирикратно броење на сообраќајот на соодветниот пат од страна на прекумерниот корисник.

(3) Прекумерен корисник на патот е правно или физичко лице кое изведува инвестициони работи или дејности од ставот (1) на овој член.

(4) За прекумерното користење на јавниот пат, од ставот (1) на овој член, на корисникот му се издава дозвола.

(5) За прекумерно користење на државен пат дозволата ја издава Агенцијата, а за општински пат надлежниот орган во општината, односно градот Скопје.

(6) Трошоците за прекумерното користење на јавниот пат паѓаат на товар на корисникот на патот.

Член 45

(1) Во заштитниот појас на јавен пат надвор од населени места може да се поставуваат натписи и рекламни табли, и тоа: покрај автопат и експресен пат на оддалеченост од најмалку 25 метра, на магистрален и регионален пат на оддалеченост од најмалку 10 метра и на општински пат на оддалеченост од најмалку 5 метра, сметајќи од крајната точка на патниот појас, без да ја попречуваат прегледноста и да ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот на патот, само врз основа на дозвола од Агенцијата.

(2) Со дозволата се определуваат условите за поставување на натписи и рекламни табли и надоместокот за поставување и користење на истите.

Член 46

(1) Сопствениците и корисниците на објектите лоцирани во заштитниот појас на државните патишта или во нивна близина можат да изградат пристапен пат до државниот пат, врз основа на одобрение кое го издава Агенцијата по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Одобрението за изградба на пристапен пат до општински пат издава општината, односно градот Скопје по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(3) Трошоците за изградба на пристапен пат ги снесат сопствениците или корисниците на објектите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(4) Ако промената на положбата на пристапниот пат на јавниот пат на кој тој се приклучува е предизвикана од Агенцијата или општината, односно градот Скопје истите ќе ги снесат трошоците за изградба на новиот пристапен пат.

(5) Патиштата што се приклучуваат кон државните патишта со современ коловоз мораат да имаат современ коловоз во должина од 100 метра сметајќи од местото на приклучокот, а на општинските патишта 50 метра од местото на приклучок.

Член 47

Министерот за внатрешни работи по предлог од Агенцијата, односно општината, односно градот Скопје може да го забрани користењето на постојниот пристапен пат доколку постои можност за користење на друг пристапен пат заради безбедност на сообраќајот во зависност од категоријата на патот.

Член 48

(1) Дрвјата и другите шумски и земјоделски култури и насади покрај јавен пат, не смеат да ја попречуваат прегледноста на патот, односно да ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот на патот.

(2) Агенцијата, односно општината, односно градот Скопје во зависност од категоријата на патот ќе побара од сопственикот да ги исече, односно поткастри дрвјата и другите насади заради зголемување на прегледноста и безбедноста на јавниот пат. Доколку сопственикот не постапи по барањето овие работи ќе ги изврши правното лице на кое му е доверено одржувањето на јавните патишта на сметка на сопственикот.

Член 49

(1) На места на меѓусебно вкрстување на јавни патишта или приклучување на еден кон друг јавен пат, треба да се обезбедат триаголници за прегледност согласно со техничката документација.

(2) Во триаголниците на прегледност не смеат да се садат садници, поставуваат предмети, постројки и уреди и да се градат какви и да било објекти кои пречат на прегледноста на јавниот пат.

(3) Сопствениците, односно корисниците на земјиштето во зоната на триаголниците на прегледноста на јавниот пат, на барање на Агенцијата, односно општината, односно градот Скопје во зависност од категоријата на патот се должни да ги отстранат објектите, дрвјата, насадите и другите предмети кои пречат на прегледноста, а доколку тоа сопственикот или корисникот не го стори во определен рок тоа ќе го стори правното лице на кое му е доверено одржувањето на јавните патишта за сметка на сопственикот, односно корисникот.

Член 50

(1) Забрането е оставање на градежен и друг материјал и предмети во заштитниот појас покрај јавен пат на оддалеченост помала од 5 метра, сметајќи од надворешниот раб на патниот појас.

(2) Сопствениците, односно корисниците на јавни објекти - локали, продавници, бензински пумпи, земјиште и простор за јавни приредби и слични објекти покрај патот, се должни веднаш да го исчистат делот на патот пред објектот.

(3) Патот се чисти на начин што не треба да го попречува сообраќајот и да не се оштетува патот.

(4) Ако правните и физичките лица не постапат согласно со ставот (2) на овој член, отстранувањето и чистењето на јавниот пат на нивни трошок ќе го изврши правното лице со кое е склучен договор за одржување.

Член 51

(1) Агенцијата или општината, односно Градот Скопје за општинските патишта во соработка со Министерството за внатрешни работи може привремено да го забрани сообраќајот на јавен пат негов дел, или објект на патот, за сите или за одделни категории возила ако сообраќајот ја загрозува конструкцијата на јавниот пат, поради извршување на активности за изградба или реконструкција на јавниот пат и поради состојбата на патот која оневозможува безбеден сообраќај, а поради директна загрозеност на учесниците во сообраќајот.

(2) Забраната на сообраќајот навремено се објавува преку средствата за јавно информирање и се означува со соодветна сообраќајна сигнализација на патот под надзор на Агенцијата или општината, односно градот Скопје.

(3) Агенцијата, односно општините, односно градот Скопје водат евиденција за сите изречени забрани на сообраќај на јавните патишта во рамките на нивните надлежности утврдени со овој закон.

Член 52

- (1) Јавните патишта се опремуваат со сообраќајни знаци и сообраќајна сигнализација и заштитна опрема, зависно од сообраќајно-техничките услови на патот.
- (2) Организирањето на поставување, заменување или отстранување на сообраќајните знаци, сообраќајната сигнализација и заштитната опрема на државните патишта ги врши Агенцијата.
- (3) Сообраќајните знаци, сообраќајната сигнализација и заштитната опрема на општинските патишта ги поставува, заменува или отстранува и уредно ги одржува општината, односно градот Скопје.
- (4) Поставувањето, заменувањето и отстранувањето на сообраќајните знаци и заштитната опрема на јавните патишта се врши врз основа на техничка документација.
- (5) Техничката документација во врска со сообраќајните знаци и сообраќајната сигнализација на јавните патишта ја одобрува Министерството за внатрешни работи.
- (6) Министерот за транспорт и врски, во согласност со министерот за внатрешни работи, го пропишува начинот за идентификација на јавните патишта со соодветен референтен систем и стационажа.

Член 53

Забрането е неовластено поставување, отстранување, преместување, засолнување или оштетување на сообраќајните знаци, сообраќајната сигнализација и заштитната опрема на јавниот пат.

Член 54

За состојбата и проодноста, како и за прекините на сообраќајот поради вонредни настани на државните патишта, Агенцијата, а за општинските патишта општината, односно градот Скопје се должни преку средствата за јавно информирање и на друг погоден начин навремено да ги известат корисниците на патиштата, како и да водат евиденција за истите.

VII. ФИНАНСИРАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 55

Финансиските средства за изградба, реконструкција, одржување и заштита на јавните патишта се обезбедуваат од:

- 1) трансфер од Централниот буџет (делот од акцизата од деривати од нафта);
- 2) надоместок за употреба на јавните патишта за моторни и приклучни возила (патна такса);
- 3) надоместок за употреба на јавен пат, негов дел или објект на патот (патарина);
- 4) надоместок за:
 - а) поставување натписи и рекламни табли во заштитниот појас,
 - б) приклучување на пристапен пат на јавен пат,

- в) поставување на инсталации во трупот на патот и во патниот појас;
- г) изградба и користење на комерцијални објекти на кои е дозволен пристап на јавен пат надвор од населено место,
- д) прекумерно користење на пат,
- ѓ) вонредниот превоз и
- е) штета сторена на патот и објектите на патот;
- 5) средства од Буџетот на Република Македонија и од буџетите на општините и на градот Скопје;
- 6) заеми и кредити и
- 7) други приходи.

Член 56

Висината на средствата од трансферот од Централниот буџет од членот 55 став (1) точка 1 на овој закон се утврдува со Буџетот на Република Македонија и истата не може да биде помалку од 20%.

Член 57

(1) Висината и начинот на плаќање на надоместок за употреба на јавните патишта за моторни и приклучни возила (патна такса), од членот 55 точка 2 на овој закон, ја пропишува Владата на Република Македонија, во зависност од категоријата на возилото, носивоста и/или зафатнината и јачината на моторот.

(2) Имателите на моторни возила што подлежат на регистрација надоместокот за употреба на јавните патишта го плаќаат при регистрација на возилата, а возилата регистрирани надвор од Република Македонија, на граничен премин при излез од Републиката. Наплатата на граничниот премин ја вршат царинските служби.

Член 58

(1) Плаќање на надоместок за употреба на пат (патарина), од членот 55 точка 3 на овој закон, може да се воведи за:

- 1) употреба на автопат, магистрален пат или нивен дел и
- 2) употреба на мост, вијадукт или тунел, изграден заради скратување на трасата на постојниот пат.

(2) Висината и начинот на наплата на надоместокот од ставот (1) на овој член ја утврдува Владата на Република Македонија, во зависност од:

- 1) видовите на возила по категории;
- 2) извезеното растојание и
- 3) фреквенција на возилата.

(3) Наплатата на надоместокот од ставот (1) на овој член ја врши Агенцијата или правното лице избрано од страна на Агенцијата, на јавен оглас согласно со закон. Правното лице треба да ги исполнува следниве услови: да е регистрирано за соодветната дејност, да има позитивен финансиски бонитет во последните три години и да има вработено соодветен број на лица со најмалку средна стручна подготовка.

(4) Средствата собрани од надоместокот од ставот (1) на овој член се приход на Агенцијата и се користат за финансирање на програмата за изградба, реконструкција, одржување и заштита на државните патишта.

(5) За платениот надоместок од ставот (1) на овој член на корисникот на патот му се издава фискална сметка која корисникот е должен да ја чува во возилото за цело време на движење на патот и да ја покаже на овластеното службено лице, определено со закон.

(6) Начинот на контролата на наплата на надоместокот од ставот (1) на овој член го пропишува министерот за транспорт и врски.

Член 59

Средства собрани од патната такса од членот 55, точка 2) на овој закон се приход на Агенцијата и се користат за финансирање на изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштита на јавните патишта.

Член 60

(1) Средствата од надоместокот за употреба на јавните патишта за моторните и приклучните возила што имателите на моторни возила го плаќаат при регистрацијата на возилото се собираат од правни лица овластени за вршење на регистрација на возила и се трансферираат на потсметка на Агенцијата, во рамките на единствената трезорска сметка.

(2) Од вкупните средства остварени по основ на надоместокот од ставот (1) на овој член 50% се приход на Агенцијата и се користат за изградба, реконструкција, одржување и заштита на државните патишта, а 50% се распределуваат на општините, односно на градот Скопје за изградба, реконструкција, одржување и заштита на општинските патишта и улици согласно со годишна програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на општинските патишта и улици.

(3) Распределбата на средствата на општините, односно градот Скопје го врши Агенцијата врз основа на следниве критериуми: должината на општинските патишта и улици, број на регистрирани возила во општината и број на жители во општината и површина на општината.

(4) Начинот на распределба на средствата од ставот (3) на овој член го пропишува министерот за транспорт и врски.

(5) За реализација на средствата од ставот (3) на овој член општините, односно градот Скопје поднесуваат извештај до Агенцијата.

Член 61

(1) Средствата од членот 55 точка 4 на овој закон остварени од државните патишта се приход на Агенцијата и истите се користат за изградба, реконструкција, одржување и заштита на државните патишта.

(2) Средствата од членот 55, точка 4 на овој закон остварени од општинските патишта се приход на општината, односно градот Скопје и истите се наменети за изградба, реконструкција, одржување и заштита на општинските патишта и улици.

Член 62

Висината на надоместокот од членот 55 точка 4 на овој закон за државните патишта ја утврдува Владата на Република Македонија по предлог на Агенцијата, а висината на надоместокот за општинските патишта ја утврдува советот на општината, односно Советот на градот Скопје.

Член 63

(1) Заемите и кредитите предвидени во членот 55 точка 6 од овој закон се користат исклучиво за изградба, реконструкција и одржување на јавните патишта.

(2) Начинот и постапката на обезбедување на заемите и кредитите од ставот (1) на овој член се врши во согласност со одредбите од Законот за јавен долг.

Член 64

(1) За давање на информации и техничка помош на моторизираните учесници во сообраќајот на јавните патишта, за отстранување од јавните патишта на оштетените возила и возила во дефект, како и за други работи од значење за непречено и безбедно одвивање на сообраќајот на јавните патишта, се плаќа надоместок за техничка помош.

(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член ја определува Владата на Република Македонија.

(3) Надоместокот од ставот (1) на овој член се плаќа при регистрација на возилата.

(4) Средствата од ставот (1) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија. Дел од овие средства ќе се користат за финансирање на работите од ставот (1) на овој член согласно со годишната програма што ја предлагаат правните лица на кои им е доверено извршувањето на овие работи, избрани на јавен тендер од страна на Министерството за транспорт и врски согласно со закон. На годишната програма согласност дава министерот за транспорт и врски.

(5) Правните лица од ставот (4) на овој член треба да бидат оспособени и опремени со технички средства и опрема за следење и давање информации за техничка помош и превоз на дефектни и оштетени возила на учесниците во сообраќајот на патиштата и кои членуваат во меѓународни организации надлежни за координирање на помошта и информациите на учесниците во сообраќајот на патиштата.

(6) За извршените работи правните лица од ставот (4) на овој член поднесуваат годишен извештај до Министерството за транспорт и врски најдоцна до 31 јануари во тековната година за претходната година.

Член 65

Од плаќање на надоместок за употреба на јавните патишта (патна такса) се ослободуваат возилата на: лица заболени од дистрофија, мултиплекс склероза, церебрална парализа, параплегија, хемиплегија, квадриплемија, детска парализа (полиомиелитис), лица на дијализа и лица со ампутација на рака или нога со признато телесно оштетување од 80% утврдено со акт на надлежната комисија во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

Член 66

(1) Од плаќање на патарина за време на служба се ослободуваат:

- 1) возила со полициска придружба и
- 2) видливо означени возила на Армијата на Република Македонија, полицијата, Царинската управа, Агенцијата, итната медицинска помош, Црвениот крст на Република Македонија, противпожарните служби и погребалните возила.

(2) Од плаќање на патарина се ослободуваат возилата на лица заболени од дистрофија, мултиплекс склероза, церебрална парализа, параплегија, хемиплегија, квадриплемија, детска парализа (полиомиелитис), лица на дијализа и лица со ампутација на рака или нога со признато телесно оштетување од 80% утврдено со акт на надлежната комисија во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

(3) Во возилата од ставовите (1) и (2) на овој член треба да има исправа со која се потврдува нивното право на ослободување издадена од Агенцијата.

VIII. НАДЗОР

Член 67

Надзор над примената на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на истиот врши Министерство за транспорт и врски.

Член 68

Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон вршат за државните патишта Државниот инспекторат за транспорт преку државните инспектори за патишта, а за општинските патишта и улици овластениот инспектор за патишта на општината, односно градот Скопје.

Член 69

Инспекторите за патишта од членот 68 на овој закон согласно со надлежностите утврдени со овој закон во зависност од категоријата на патот, се овластени да:

- 1) вршат увид и контрола над одржувањето и заштитата на јавните патишта и објектите на патиштата;
- 2) ги запрат работите што се изведуваат спротивно на одредбите од овој закон, во врска со заштитата на јавните патишта и објектите на патиштата и да наредат отстранување на недостатоците;
- 3) наредат отстранување на недостатоците на јавните патишта кои ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот и стабилноста на патот и патните објекти;
- 4) запрат работи кои се изведуваат на патот или во близина на патот, а кои може да ја доведат во прашање сигурност на јавниот пат и безбедноста на сообраќајот;
- 5) исклучат од сообраќај возило со кое се врши превоз без дозвола за вонреден превоз;
- 6) наредат рушење на објект или негов дел кој се гради во патниот или заштитниот појас;
- 7) преземат мерки за обезбедување на јавниот пат и по потреба и привремено да го забрани сообраќајот за определена категорија на возила кои поради своите технички карактеристики можат да нанесат штета на јавниот пат или поради состојбата на јавниот пат можат да ја загорзат безбедноста на сообраќајот;
- 8) забранат сообраќај на новоизграден или реконструиран јавен пат, негов дел или објект на него, ако истите се пуштени во употреба без одобрување за употреба;
- 9) забранат употреба на паркиралишта или пристапни патишта на јавните патишта, ако се изградени без одобрение или спротивно на издаденото одобрение;
- 10) вршат надзор и контрола на наплата на патарината и
- 11) преземаат други мерки и дејствија за кои се овластени со овој закон.

Член 70

Инспекторите за патишта се должни, доколку во вршењето на надзорот утврдат постоење на прекршок или кривично дело, веднаш да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка или кривична пријава.

Член 71

Правните и физичките лица кои на патот или во близина на патот вршат какви било работи се должни на инспекторите за патишта да им овозможат непречено вршење на надзор и контрола, да им ја стават на увид целокупната документација и да им дадат потребни известувања, како и да постапат по напатствијата, наредбите или решенијата на инспекторот.

Член 72

(1) Инспекторите за патишта донесуваат решенија во рамките на своите овластувања предвидени во овој закон.

(2) Против решението на инспекторите од членот 68 на овој закон е дозволена жалба во рок од осум дена од денот на донесувањето на решението до министерот за транспорт и врски.

(3) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 73

(1) За инспектор за патишта може да се назначи дипломиран градежен инженер или дипломиран сообраќаен инженер со најмалку три години работно искуство во струката.

(2) Инспекторот за патишта има легитимација.

(3) Легитимацијата на државните инспектори за патишта ја издава министерот за транспорт и врски, а легитимацијата на овластениот инспектор за патишта на општината, односно градот Скопје ја издава градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје.

(4) Министерот за транспорт и врски ја пропишува формата и содржината на обрасците на легитимациите на државните инспектори за патишта и на овластените инспектори за патишта на општините, односно градот Скопје, како и начинот на нивното издавање и одземање.

Член 74

Надзорот над законитоста на работата на органите на општината и на органите на градот Скопје, кои се однесуваат на изградбата, одржувањето, реконструкцијата и заштитата на општинските патишта, односно на градот Скопје, го врши Министерството за транспорт и врски.

Член 75

При вршење на надзорот над законитоста на работата на органите на општината и на органите на градот Скопје, Министерството за транспорт и врски ги врши следниве работи:

- ја следи законитоста на работата на органите на општината и на органите на градот Скопје и презема мерки, активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите на општината и на градот Скопје кои се однесуваат на изградбата, одржувањето, реконструкцијата и заштитата на општинските патишта,
- оценува дали органите на општината и органите на градот Скопје своите надлежности во поглед на изградбата, одржувањето, реконструкцијата и заштитата на општинските патишта ги извршуваат согласно со постапките утврдени согласно со овој закон,
- укажува на органите на општината и органите на градот Скопје на пречекорувањето на нивните надлежности утврдени со овој закон и друг пропис донесен врз основа на овој закон и предлага соодветни мерки за надминување на таа состојба,
- укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на органите на општината и органите на градот Скопје кои би можеле да го оневозможат

вршењето на работите утврдени со овој закон, а кои се од јавен интерес од локално значење,

- дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на општината и градот Скопје за работите кои треба да ги вршат согласно со овој закон на барање на органите на општината и на органите на градот Скопје,
- го следи навременото донесување на прописите од страна на општините и на градот Скопје утврдени со овој закон,
- поднесува иницијативи и предлози до органите на општината и органите на градот Скопје, доколку констатира неспроведување на овој закон како резултат на судир на надлежностите меѓу нив,
- ја следи законитоста на решенијата што градоначалникот ги донесува во решавањето на управни работи за права, обврски и интереси на правните и физичките лица донесени врз основа на овој закон и презема мерки во согласност со закон,
- дава мислење и стручна помош на барање на органите на општината и органите на градот Скопје на предлог на прописите кои произлегуваат од овој закон,
- го следи остварувањето на јавноста во работата на органите на општината и органите на градот Скопје особено од аспект на редовно, навремено донесување, вистинито и потполно известување на граѓаните за работите утврдени со овој закон и
- навремено ги известува органите на општината и органите на градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа, односно за работите што се однесуваат на изградбата, одржувањето, реконструкцијата и заштитата на локалните патишта и улици и други инфраструктурни објекти и за преземените мерки при вршење на надзорот.

Член 76

(1) Доколку и покрај укажувањата и преземените мерки и активности органите на општината и органите на градот Скопје не го обезбедат извршувањето на работите за кои тие се надлежни согласно со овој закон, им се одзема вршењето на работите.

(2) Вршењето на одземените работи го презема Министерството за транспорт и врски, но најмногу до една година од денот на нивното преземање, во име и за сметка на општината и градот Скопје.

(3) Министерството за транспорт и врски за преземените работи од ставот (1) на овој член, писмено ги известува органот на државната управа надлежен за работите од областа на локалната самоуправа и органот на државната управа надлежен за работите од областа на финансиите.

IX. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 77

(1) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице, ако:

- 1) врши проектирање на патишта спротивно на одредбите од членот 25 на овој закон и
- 2) предаде во употреба јавен пат без одобрение за употреба (член 33 став (1)).

(2) Глоба во износ од 300 до 600 евра во денарска противвредност за прекршок од ставот (1) на овој член ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 78

(1) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице, ако:

- 1) не ги измести или не ги приспособи своите инсталации со настанатите промени или ако инвеститорот, имателите на инсталациите не ги извести за започнување на работите (член 29);
- 2) изведува работи на одржување на јавен пат или улица спротивно на одредбите од овој закон (член 35);
- 3) на јавен пат или улица не преземе мерки за заштита утврдени со овој закон (член 39);
- 4) во заштитниот појас на јавниот пат подига објекти спротивно на членот 40 од овој закон;
- 5) не води евиденција за управните акти донесени во вршењето на јавните овластувања (член 41 став (2));
- 6) на јавен пат врши вонреден превоз со возило без дозвола или спротивно на условите од дозволата (член 43);
- 7) врши прекумерно користење на патот спротивно на членот 44 од овој закон;
- 8) пристапен пат на јавен пат или улица се приклучи без одобрение или спротивно на условите од одобрението (член 46);
- 9) во заштитниот појас на јавен пат или улица остава градежен и друг материјал и предмети спротивно на членот 50 од овој закон;
- 10) во случај на прекин на сообраќајот на јавен пат не постапи согласно со членот 52 став (2) од овој закон и
- 11) средствата наменети за изградба, реконструкција, одржување и заштита на јавните патишта ги користи за други намени (член 61 став (4)).

(2) Глоба во износ од 300 до 600 евра во денарска противвредност за прекршок од ставот (1) на овој член ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност за прекршок од ставот (1) точки 4, 6 и 9 на овој член ќе му се изрече и на физичко лице.

Член 79

(1) Глоба во износ од 1.000 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правно лице, ако:

- 1) не преземе итни мерки за отстранување на пречките кои го попречуваат нормалното и безбедно одвивање на сообраќајот (член 35);
- 2) постави заштитна ограда без дозвола или спротивно на условите од дозволата (член 45);
- 3) не ги отстрани дрвјата и другите шумски и земјоделски култури покрај јавен пат кои ја попречуваат прегледноста (член 48);
- 4) во триаголниците на прегледноста гради објекти или врши работи што пречат на

прегледноста на јавниот пат (член 49);

5) со сообраќајни знаци или на друг погоден начин не ги означува условите и режимот на сообраќајот на патот (член 51 став (2));

6) неовластено поставува, отстранува, преместува, засолнува или оштетува сообраќајни знаци и заштитна опрема на јавните патишта (член 53);

7) не ги извести корисниците на јавните патишта преку средствата за јавно информирање за запирање на сообраќајот (член 54);

8) не издаде фискална сметка за платена патарина (член 58 став (5));

9) корисникот на патот фискалната сметка не ја чува во возилото за целото време на движење на патот или не ја покаже на овластените лица определени со закон (член 58 став (5)) и

10) го оневозможи или попречи вршењето на работите или не постапи по решението на инспекторите за патишта (член 71).

(2) Глоба во износ од 200 до 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) точки 3, 6, 8, 9 и 10 на овој член и на физичко лице.

Член 80

(1) За прекршоците од членот 78 став (1) точки 6, 7, 8 и 9 и членот 79 став (1) точки 2, 3, 4, 6 и 8 на овој закон инспекторите за патишта од членот 68 на овој закон можат на самото место да изречат глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност на службеното лице во правното лице при што на сторителот на прекршокот ќе му врачат покана за плаќање на глобата во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

(2) Ако сторителот не ја плати глобата од ставот (1) на овој член во рокот определен со поканата инспекторот ќе поднесе барање за прекршочна постапка.

(3) За прекршоците од ставот (1) на овој член, како и за прекршокот од членот 79 став (1) точка 9 на овој закон инспекторите за патишта можат на самото место да изречат глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност на физичко лице при што на сторителот на прекршокот ќе му врачат покана за плаќање на глобата во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

(4) Ако сторителот не ја плати глобата од ставот (3) на овој член во рокот определен со поканата инспекторот ќе поднесе барање за прекршочна постапка.

Член 81

(1) За прекршоците од членот 78 став (1) точки 1, 2, 3, 4, 5, 10 и 11 и членот 79 став (1) точки 5 и 7 на овој закон државниот и овластениот инспектор за патишта на општината, односно на градот Скопје, може на сторителот на прекршокот да му предложи посредување и постигнување на согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот.

- (2) Инспекторот од ставот (1) на овој член составува записник за прекршокот во кој се констатира согласноста на двете страни за покренување на постапка за посредување на кој се потпишува и сторителот на прекршокот.
- (3) Постапката за посредување се покренува со доставување на записникот од ставот (2) на овој член до комисијата за посредување, кој инспекторот е должен да го достави во рок од три дена од денот на составувањето и потпишувањето.
- (4) Постапката за посредување се води пред комисија за посредување формирана од министерот за транспорт и врски.
- (5) Комисијата за посредување е составена од три члена од кои еден ја врши функцијата на претседател. Членовите на комисијата се избираат од редот на државните службеници вработените во Министерството за транспорт и врски од кои еден е дипломиран правник.
- (6) Претседателот на комисијата е должен постапката да ја започне во рок од 24 часа од денот на доставувањето на записникот.
- (7) Комисијата работи на седница на која задолжително присуствуваат претставници на сторителот на прекршокот и државниот, односно овластениот инспектор за патишта, односно на градот Скопје.
- (8) За постигнатата согласност за постапката на посредување се склучува спогодба со сторителот на прекршокот.
- (9) Во спогодбата се утврдуваат обврските на сторителот на прекршокот, а особено:
- 1) висината и начинот на плаќање на глобата;
 - 2) висината и начинот на плаќање на други давачки и трошоци и
 - 3) мерките кои треба да ги преземе сторителот за отстранување на последиците од прекршокот.
- (10) Во случаите во кои е постигната согласност во постапката за посредување глобата на сторителот за сторениот прекршок може да биде намалена за најмалку половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.
- (11) Министерот за транспорт и врски донесува деловник за работата на комисијата за посредување.
- (12) Комисијата за посредување е должна да води евиденција за поведените постапки за посредување и за нивниот исход.
- (13) Спогодбата од ставот (8) на овој член има сила на извршна исправа.
- (14) Ако постапката на посредување не успее, се поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд за прекршоци.

Х. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 82

- (1) Агенцијата ќе започне со работа со именување на членовите на Управниот одбор и директорот на Агенцијата.
- (2) Владата на Република Македонија ќе ги именува членовите на Управниот одбор и директорот на Агенцијата во рок 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.
- (3) До започнувањето со работа на Агенцијата, Фондот за магистрални и регионални патишта ќе ги врши работите од негова надлежност.
- (4) Управниот одбор на Агенцијата ќе донесе Статут на Агенцијата во рок од 30 дена од денот на именувањето на членовите на Управниот одбор.
- (5) Средствата и имотот, како и правата и обврските на Фондот за магистрални и регионални патишта се пренесуваат на Агенцијата со денот на започнување со работа на Агенцијата.
- (6) Вработените во Фондот за магистрални и регионални патишта ги презема Агенцијата со денот на започнувањето со работа.

Член 83

- (1) Склучените договори со Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонијапат - Скопје, за работите на одржување и заштита на државните патишта продолжуваат до истекот на рокот за кој се склучени, со можност за нивно продолжување дополнително за уште една година со Јавното претпријатие или со неговиот правен следбеник.
- (2) Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонијапат - Скопје продолжува со својата работа до влегувањето во сила на Законот за трансформација на јавното претпријатие.

Член 84

- (1) Стратегијата за развој и одржување на државните патишта ќе се донесе во рок од една година од влегувањето во сила на овој закон.
- (2) Поблиските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегување во сила на овој закон.
- (3) До денот на влегувањето во сила на прописите од ставот (2) на овој член ќе се применуваат постоечките прописи.

Член 85

Одредбите од членот 57 став (2) на овој закон за возилата на Армијата на Република Македонија, полицијата, Црвениот крст, возилата што даваат помош и информации на патиштата, противпожарните моторни возила наменети исклучиво за заштита од пожари и возилата на итната медицинска помош ќе се применуваат од 1 јануари 2009 година.

Член 86

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ број 26/1996, 40/1999, 96/2000, 29/2002, 68/2004, 31/2006, 30/2007 и 137/2007).

Член 87

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.